

ויזאל משה

וישלח

קובץ מאמרים ושיחות, בעניני הפרשה וזמני המועדים, מכנש"ק רבי יואל משה פינטו שליט"א בן ארמו"ד רבינו יאשיהו פינטו שליט"א ראב"ד מרוקו. דברי תורה חידושים וכיאוורים, אוצר מאמרים מזהירים, לגלות בעניני הפרשה והזמנים, כפרד"ס התורה כלולים, מגלה צפונות ונעלמים, מכל פסוקי הפרשיות ועניני הזמנים. • פרשת וישלח תשפ"ב

בלימוד התורה מנצחים את יצר הרע המפתה לעבור עבירה ובקבלת עול מלכות שמים בקר"ש מתגברים על יצה"ר המפתה לעשות עבירה בדמות מצוה

זה עתה חשב יעקב שהדבר שהבטיחו הקב"ה ישוב ריקם ולא יתקיים, ובפרט שימים אחדים קודם לכן ראה יעקב כיצד הקב"ה שומר הבטחתו לישראל, כאשר בשעה שלבן הארמי רדף אחריו להרע לו, נגלה הקב"ה ללבן בחלום הלילה ואמר לו: "השָׁמֵר לָךְ פֶּן תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מְטוֹב עַד רָע" (לא, כד), ואם כן מדוע כעת חשש יעקב שלא יהיה לו הקב"ה למגן ומושיע בעת צרתו.

כשיצר הרע אינו מצליח להחטיא את האדם, מכשילו בעבירה בדמות של מצוה

והיות וכתב רבנו האר"י הקדוש (ליקוטי תורה פר' שמות) כי עשיו הרשע רומז על היצר הרע, ושרו של עשיו הוא הס"מ המחטיא את בני ישראל, ולעומתו יעקב אבינו רומז על היצר הטוב, וכל המעשים שארעו עם יעקב ועשיו רומזים על מלחמת היצר הטוב והיצר הרע, לכן נראה לבאר הדברים על פי יסוד גדול שלמדנו ממשנתו הטהורה של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, שלימד לתלמידיו הקדושים את דרך מלחמתו של היצר הרע ואת הטכסיסים בהם הוא נוהג להשתמש כדי להחטיא את האדם.

והיסוד הנשגב הוא, כי השי"ת ברא את היצר הרע על מנת שינסה את האדם,

אלוקים לעשיו שיאמרו לו כי יעקב מוסר לו שברצונו להיות עמו באהבה ושלום והוא מקבל עליו את אדנותו, ואכן המלאכים ביצעו את שליחותם נאמנה, והשיבו ליעקב כי עשיו הרשע יוצא לקראתו בראש צבא גדול של ארבע מאות איש מלומדי מלחמה, והוא חפץ להרוג אותו ואת משפחתו ולבזוז את רכושו. וכאשר שמע זאת יעקב נתיירא יראה גדולה, וחשש מאוד פן תאבד שארית ישראל, ולכן מיד לקח הון רב מרכושו ושלחו כמנחה לעשיו, וכן הכין עצמו למלחמה עם עשיו הרשע והפריד את משפחתו לשתי מחנות כדי שלפחות מחנה אחד יישאר לפליטה, ופנה בתפילה אל אלוקיו ואלוקי אבותיו שיצילוהו מידי אחיו מיד עשיו.

וכל אדם שיתבונן בפסוקי התורה הקדושה המתארים את הפחד והרעדה שאחזו ביעקב הצדיק מפני עשיו הרשע, תתעורר בו השאלה, כיצד זה לא בטח יעקב בהקב"ה שיצילו מידי עשיו וחשב שהוא ומשפחתו יהרגו, והרי כאשר ברח יעקב מעשיו והגיע להר המוריה ניצב ה' עליו בחלום והבטיחו: "הִנֵּה אֲנִי עֹמֵךְ וְשֹׁמְרֵתְךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְךָ וְהִשְׁבַּתְךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ" (כח, יט), ואם כן כיצד

בפרשיות הללו שבספר בראשית התורה הקדושה מגוללת את מאורעות חייו של הארי שבחבורת האבות הקדושים, יעקב אבינו, אשר כה רמה מעלתו וגדולה זכותו עד שדרשו חז"ל (מגילה יח, א) מן הפסוק בפרשתנו (לג, כ): "וַיִּקְרָא לוֹ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", שמאהבתו של הקב"ה ליעקב אבינו חלק לו משמו, וקראו א-ל.

ועוד מצינו בדברי חז"ל (מדרש בראשית רבה לג, כ) שגילו לנו עד היכן מגיע אהבת הקב"ה ליעקב, שהקב"ה אומר אל העולם אשר כוננו ידיו, כי יעקב אבינו בראו ויצרו. וכך הוא לשון המדרש: "אמר הקדוש ברוך הוא לעולמו: עולמי עולמי, אומר לך מי בראך, מי יצרך, – יעקב בראך, יעקב יצרך".

ובפרשתנו מספרת התורה הקדושה אודות מסע חזרתו של יעקב אבינו אל בית אביו, אחרי שנות מנוסה בהם הסתתר בבית לבן מאימת עשיו אחיו שביקש את נפשו לקחתה על שלקח ממנו במרמה את הברכות שרצה יצחק אביהם לברכו, ועתה כאשר יעקב היה קרוב לבא בשערי ארצו של עשיו התעוררה דאגה בליבו פן עדיין יש בליבו של עשיו עליו על שנטל ממנו את הברכות, וכאשר יכנס בגבולו יקום עליו ויהרגוהו, ולכן שלח יעקב מלאכי

והוא יהיה הקול הקורא לאדם מליבו לעבור על דבר ה' ולחטוא, שכאשר ניצבת בפני האדם הבחירה האם לעשות דבר אסור שיהיה לו ממנו הנאה ותועלת או להימנע מעשייתו ולבטל את רצונו מפני רצון בוראו שציוה עליו שלא יעשה את אותו מעשה, תפקידו של היצר הרע הוא לשכנע את האדם לעבור על דבר ה', ועל ידי שהאדם יתגבר על יצרו הרע ויבטלו בשביל לעשות את רצון בוראו, יתרבו זכויותיו והוא יזכה לקרבת אלוקים גדולה.

אולם ברבות הימים הבין היצר הרע, שכאשר הוא משכנע את האיש היהודי לעבור על דבר ה', לרוב הוא נכשל במזימתו, והיהודי מכניעו ואינו שומע בקולו, ולכן היצר הרע אימץ לעצמו דרך חדשה כיצד להחטיא אפילו את הצדיקים שבעם ישראל, והיא על ידי שהוא לובש את בגדי היצר הטוב, וצובע את העבירה שאותה הוא חפץ שהאדם יעשה בצבעים של מצוה, ומשכנע את האדם לעשות מצוה זו אשר בעשייתה הוא יגרום נחת רוח להקב"ה, אך באמת אותו מעשה הוא עבירה גמורה, והאדם העושה את העבירה הנראית לו כמצוה אינו מעלה על דעתו שעשה עבירה וגרם מורת רוח להקב"ה, כי היצר הרע העלים ממנו שאביו שבשמים שואג שאגות כאב על הבן שגידל ורומם ועתה פשע בו, ורק כשיגיע יום פקודה ונשמת האדם תתייצב בפני שופט כל הארץ לתת דין וחשבון על כל המעשים שעשתה בחייה, אז יגלה האדם שאותו מעשה שחשב שהוא מצוה, לא היתה אלא עבירה. (יסוד זה נכתב בספריהם של כמה מתלמידי הקדושים וביניהם: תולדות יעקב יוסף פר' כי תבא, בן פורת יוסף, אורח לחיים פר' לך לך, ועוד).

והנה לכאורה אין לו לאדם כל מוצא, כיצד להינצל מיצר הרע המבקש להכשילו על ידי שצובע את העבירה בצבעי מצוה, שהרי האדם לא מעלה בדעתו כלל שמעשה זה איננו מצוה אלא אדרבה טמונה כאן עבירה מתועבת. אולם ודאי הדברים אינם כך, שהרי אב הרחמים ברחמיו העצומים ודאי לא

יותיר את האדם כפות לפני היצר הרע שיכשילו ויורידו לבאר שחת, וכבר אמר דוד המלך ע"ה: "צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ, ה' לֹא יַעֲזְבוּנו בְּיָדוֹ וְלֹא יִרְשָׁעוּנוּ בְּהַשְׁפָּטוֹ" (תהלים לו, לב-לג).

המאמין אמונה שלימה בה, הקב"ה בעצמו שומרו מכל נזק רוחני וגשמי

ונראה בס"ד לבאר, מהו הדבר אותו יעשה האדם ויוכל להתגבר על היצר הרע המידמה ליצר טוב וצובע את העבירה בצבעים של מצוה, וזאת על פי דבריו הקדושים של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א בספרו 'צדקת הצדיק' (אות מא) לבאר את דברי המדרש האומר (תנחומא ויצא ג): "העושה מצוה אחת, מוסרים לו מלאך אחד לשמרו", כי אדם שעושה מצוה ומקבל בעבורה זכות, מוסרים לו מן השמים מלאך שישמור אותו מפני המזיקים והמכשילים מחילותיו של הסט"א המשתדלים בכל כוחם לגרום לאדם לחטוא ולאבד את הזכות בה זכה, ותפקידו של המלאך הוא לפלס לאדם דרך ישרה בעולם הזה שלא ישל ויעבור עבירה ויאבד על ידה את הזכות שזכה מחמת עשית המצוה.

ומה שדוקא מלאך שומר את האדם מאיבוד הזכות ולא הקב"ה בעצמו, הוא מחמת שהקב"ה בעצמו לא ציוונו על כל המצוות, אלא ציוונו עליהם על ידי שליחו הנאמן משה רבנו, ולכן גם השמירה על הזכות הנוצרת מעשיית המצוות נעשית רק על ידי שליח ולא על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו. אולם היות ואת מצות "אנכי ה' אלוקיך" הקב"ה בעצמו ציוה לבני ישראל במעמד הר סיני, ומצוה זו לא נאמרה לישראל על ידי משה רבנו, לכן המאמין אמונה שלימה בהקב"ה ויודע בידיעה ברורה שאין שום כח מבלעדי ה', ויראת ה' חופפת עליו תמיד, זוכה שהקב"ה בעצמו ישמרנו מכל רע, ויגן עליו מפני כל כוח המבקש להזיק לו, הן בדברים רוחניים והן בדברים גשמיים, ובוודאי שהקב"ה אינו מניח לאותו אדם לעבור עבירה, אלא הוא יתברך מציל את נפשו מלרדת לשאול תחתיות.

וקיום מצות "אנכי ה' אלוקיך" בשלימות היא על ידי שהאדם יתהלך כל ימיו במחשבה שהוא עבד להש"ת, ובכל מעשה שעושה במשך ימי חייו יחשוב שכוונתו באותו מעשה היא רק לגרום נחת רוח להש"ת, ולא רק בדברים רוחניים שעושה כגון שמתפלל ולומד תורה על האדם לכוון שעשייתם תהיה לשם שמים, אלא גם בדברים גשמיים כגון אכילה ושתייה ושאר צרכי גופו, ואף כאשר הוא עובד במלאכתו על מנת להביא לחמו, עליו לחשוב בדעתו באותם רגעים שהוא מקבל עליו את מלכותו של הקב"ה, ורק אליו יתברך משועבדים כל חושיו וכוחותיו.

הקורא קריאת שמע ומקבל על עצמו שכל מעשיו יהיו לשם שמים, זוכה שהקב"ה שומרו מיצר המדמה עבירה למצוה

ומצינו עוד להרה"ק מלובלין זיע"א שכתב ב'צדקת הצדיק' (אותיות ג-ה), כי אף על פי שזכרון עול מלכותו של הש"ת וכוונת המעשים לשמו הגדול היא חובה המוטלת על כל אחד מישראל, ואם אינו עושה דברים אלו הרי הוא פורק עול מלכות שמים מעליו, מכל מקום הקב"ה יוצר האדם יודע את קוצר דעתו של האדם כיצד מחשבתו נודדת מעניין לעניין בכל עת, ואין כל אדם זוכה לילך במחשבה נעלה זו כל חייו, ולכן ציוונו הקב"ה במצות קריאת שמע שבאמירתה אנחנו מקבלים על עצמנו את עול מלכותו, ומגלים דעתנו שאנחנו מאמינים באמונה שלימה כי אין עוד מלבדו ואפס זולתו, ולא קיים בעולם שום כוח אחר שיכול לעשות מעשה אפילו הקטן ביותר שלא ברשותו של הקב"ה.

וכן אנחנו מכוונים שכל המעשים שנעשה במשך חייו יהיו לשם שמים, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, וכך מיד בקום האדם משנתו הוא קורא קריאת שמע של שחרית ומייחד כל המעשים שיעשה במשך היום להקב"ה, וכן בתחילת הלילה בקריאת שמע של ערבית מייחד האדם את כל המעשים שיעשה בלילה להקב"ה,

ונמצא שעל ידי אמירת קריאת שמע יכולים גם פשוטי ישראל שאין דעתם דבקה תמיד בהקב"ה לקיים את מצות "אנכי ה' אלוהיך".

ולפי שתי התורות הללו שלמדנו ממשנתו של הרה"ק מלובלין ז"ע יש לומר, כי הקורא קריאת שמע בערב ובבוקר בכונה זו שמקבל עליו עול מלכות שמים, ומכוון שכל המעשים שיעשה יהיו לשם שמים, זוכה שהקב"ה ישמרו מן היצר הרע גם כאשר היצר צובע את העבירה בצבעים של מצוה, שהרי כיצד יתכן שיכשל ויפול האדם כאשר הוא מקבל עליו את מלכותו של הקב"ה ודבק בו יתברך בכל כוחו ומיחד שכל מעשיו יהיו לעשיית נחת רוח להקב"ה, והרי הקב"ה וכבודו ובעצמו שומרו מכל מזיק ומשטין.

בלימוד התורה מתגברים על יצר הרע המפתח לעשות עבירה

ובאמירת קריאת שמע מתגברים על יצר הרע המדמה עבירה למצוה

ועל פי הדבר הזה נראה לבאר את שלושת העצות כיצד לגבור על היצר הרע – שלימד אותנו מי שגבר על יצרו ונהפך משודד לתלמיד חכם מופלג, הלא הוא רבי שמעון בן לקיש שאמר (ברכות ה, א): לעולם צריך האדם להרגיז את היצר הטוב על יצר הרע, ואם לא הצליח לנצחו במלחמה בלבד, יעסוק בתורה ובזכותה ינצחו, ואם לא הועילה לו התורה לנצח את היצר, יקרא קריאת שמע, ואם גם קריאת שמע לא הועילה לו לנצח את יצרו הרע, יעמיד לנגד עיניו את זיכרון יום המיתה.

וזקנינו הרב המוסמך רבי יאשיהו פינטו זיע"א בספרו "מאור עינים" כתב להקשות, כי אם לא הצליח האדם לנצח את היצר הרע על ידי יגיעה רבה בתורה הקדושה, כיצד זה אמירת קריאת שמע שהיא רק פרשה אחת קצרה מכלל התורה הרחבה מני ים תעמוד לו לגבור על יצרו. ועל פי הדברים שכתבנו יובנו עצות הגמרא היטב, כי אם היצר הרע קם על האדם להחטיאו ואינו צובע את העבירה בצבעי מצוה, אז יכול האדם

לגבור עליו על ידי שיסיר מחשבתו מלחשוב בדבר העבירה, ויעסוק בתורה הקדושה, ובזה יקדש את מוחו במחשבות קדושות, וידע מה הוא הדבר שהתיר ה', ומה אסר, ויתרחק ממנו ומהדומה לו.

אולם אם היצר הרע צובע את העבירה בצבעים של מצוה, באותה שעה האדם אינו יודע כלל שהוא ניצב במלחמה עם יצרו, וכיצד ידע לפנות ללמוד תורה על מנת לנצח את היצר, ועל כן אז העצה לנצח את היצר הרע היא על ידי קריאת שמע, שעל ידי הכוונה שהתבאר לעיל, שמקבל עליו עול מלכות שמים ושכל המעשים שיעשה יהיו אך ורק לשם שמים, אז זוכה שהקב"ה בכבודו ובעצמו שומד אותו מהיצר הזה, כי בשעה שהוא דבוק בה' וחפץ לעשות את רצונו בלבד, ממילא לא יכשל לעשות עבירה בדמות מצוה.

יעקב אבינו תיקן קריאת שמע, כדי להתגבר על לבן הארמי המנסה להפילו בעבירה הנידמת כמצוה

והנה גם האבות הקדושים אברהם ויצחק השתמשו בעצות אלו להכניע את היצר הרע, וכפי שמצינו בספרי שני אדירי התורה, בעל ה'בני יששכר' בספרו 'אגרא דכלה' (פר' תולדות) וה'חתם סופר' (פר' כי תבא) בשם רבו בעל ההפלאה, שכתבו לפרש את דבריו של יצחק אבינו שאמר: "הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי" (כו, ב), כי העיד יצחק אבינו על עצמו, שאף על פי שהוא זקן ובא בימים, "לא ידעתי יום מותי", כלומר, מעולם לא השתמשתי בעצת הזכרת יום המיתה כדי לגבור על יצרי, כי הזכרת יום המיתה מביאה את האדם לידי עצבות, ואמרו חז"ל (שבת ל, ב): 'אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה'.

אולם נראה לומר, כי אברהם ויצחק השתמשו רק בכח לימוד התורה כדי לגבור על היצר הרע ולא ניצחו על ידי אמירת קריאת שמע, שהרי בימיהם עדיין לא נתקנה, כי יעקב אבינו הוא שתיקן את קריאת שמע (ראה פסחים נו, א ורש"י בראשית מו, כט). ונראה לבאר

יעקב פחד מעשיו הבא להכשילו במלחמה גלויה, כי רק בלימוד התורה מנצחים יצר זה

ועתה כאשר חזר יעקב אל ארץ כנען, והיו הוא ומשפחתו צריכים לדור בשכנות לעשיו הרשע, שלח יעקב את מלאכי האלוקים שיאמרו לעשיו: "פה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב, עִם לְבָן גֵּרְתִּי" (לב, ה), ורש"י הקדוש כתב כי תיבת "גרת"י

אינה מתפרשת כמשמעותה הפשוטה, אלא "גרת" היא אותיות תרי"ג, ושלה יעקב לומר לעשיו: "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי". ורבים מהמפרשים נתייגעו לפרש מה ראה יעקב להודיע לעשיו כי הוא שמר את תרי"ג המצוות בבית לבן, והרי עשיו פרק עול מצוות מעליו, ולא טרח לקיימם כלל.

אולם על פי הדברים שכתבנו הדבר יתבאר היטב, כי הנה בזוהר הקדוש (מדרש הנעלם ובמגלה עמוקות אופן קצב) נאמר, כי תיבת "כה" שנכתבה בפסוק זה רומזת על כ"ה אותיות שבפסוק הראשון שבקריאת שמע – "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד", ויש לומר, כי ביקש יעקב לומר לעשיו "כה אמר עבדך יעקב", כלומר, אמרתי את קריאת שמע ועל ידי זה "עם לבן גרתי" – הייתי בחברתו של לבן הרשע שניסה להחטיאני על ידי שצבע את העבירות בצבע "לבן" של מצוות, ועם כל זה "תרי"ג מצוות שמרתי", ודקדק יעקב לומר "תרי"ג בלבד, כי כאשר היצר הרע צובע את העבירה בצבעי מצוה, מתווספת מצוה אחת על התרי"ג מצוות ונעשים תרי"ד מצוות, וזהו שאמר יעקב לעשיו, כי בזכות קריאת שמע שקראתי בבית לבן, לא נכשלתי בעבירות שהם נדמים למצוות, אלא תרי"ג מצוות בלבד שמרתי.

אולם המלאכים שבו אל יעקב ואמרו לו: "באנו אל אחיך אל עשו – שהיית אומר אחי הוא, אבל הוא נוהג עמך כעשיו הרשע, עודנו בשנאתו", וכפי שפירש רש"י, ויש לפרש את דבריו הקדושים על פי הדברים שכתבנו, כי המלאכים אמרו ליעקב, אותו עשיו שחשבת שינהג בך מנהג "אח", כלומר שינסה להכשיל אותך על ידי שיחבור עליך ויהיה לך אוהב כאח ויצבע את העבירה כמצוה, אינו מתכוון להכשילך בדרך זו, אלא הוא נוהג כעשיו הרשע, שאינו מסתיר את רצונו להחטיא אותך ואת משפחתך.

ועל הדבר הזה התיירא יעקב מאוד, כי יצר הרע זה שאינו מתחפש ליצר טוב אלא נלחם באדם כאשר פניו גלויות,

ניתן לנצח רק על ידי ריבוי לימוד תורה, וכפי שבארנו לעיל, והרי בעשרים השנים שהיה יעקב בבית לבן המעיט ביעקב בלימוד התורה, כי היה צריך לעבוד את לבן יומם ולילה, וחשש יעקב שעשיו שהוא היצר הרע כפי שכתב האר"י הקדוש, יתגבר עליו ועל בני ביתו, ולכן עמד בתפילה להקב"ה שיציל אותו ואת בני ביתו מן היצר הרע הקם עליהם להחטיאם, כי גדול המחטיאו יותר מן ההורגו.

ואמר יעקב בתפילתו: "כי במקלי עברתי את הידן הזה ועתה הייתי לשני מחנות" (לב, יא), ומצינו לרבנו החתם סופר¹ (תורת משה בפרשתנו), שביאר את המילים האלו מתפילת יעקב, שכך אמר יעקב, יודע אני שהמצב הקשה בו הוא נתון כעת עד ש"עתה הייתי לשתי מחנות" הוא מחמת שעזב את התורה שנמשלה למים בשביל עסק הפרנסה שנועשה רועה צאן, ועיקר מלאכת רועי הצאן הוא על ידי מקל, וזהו פירוש המילים: "כי במקלי עברתי את הידן" כלומר בשביל המקל עזבתי את התורה שנמשלה למים, ועל כן "הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני" ויכשיל אותי בחטאים חס ושלום.

יעקב רמז לעשיו: אם תחפש ליצר טוב, הרי אתה מועל בתפקידך, ועתיד הקב"ה לשחוט אותך לעתיד לבא

ואגב דברים אלו, יש לציין דבר נוסף שאמר רבינו הבעל שם טוב הקדוש ז"ע, אודות היצר הרע הלובש את בגדי היצר הטוב, כי על התחבולה והערמה הזאת בה הוא משתמש כדי להחטיא תמימים מישראל, עתיד הוא ליתן את הדין וישחטוהו הקב"ה, וכמו שאמרו חז"ל (סוכה נב, א): "לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושחטו", והסמך זאת על דברי הגמרא (שבת עה, א) ששאלה "שוחט משום מאי חייב" [כלומר, השוחט בעל חי בשבת מחמת איזה מלאכה הוא מתחייב מיתה], "רב אמר משום צובע", וביאר הבעל שם טוב הקדוש, כי כוונת הגמרא ללמדנו כי מה שהיצר הרע יתחייב שחיטה לעתיד

לבא, למרות שזה היה תפקידו לנסות את האדם, הוא משום שבשנות הגלות צבע עבירות בצבעים של מצוות, ובכך החטיא יהודים תמימים שלא מדעתם ורצונם, וזהו רמזו חז"ל הקדושים: "שוחט משום מאי חייב – משום צובע".

ועל פי דברים אלו נראה להוסיף ולומר, שכאשר יצחק אבינו ראה שמהשמים סיקלו את מחשבתו לברך את עשיו וסיבבו שיעקב יקבל את הברכות, הבין יצחק שיעקב הוא הצדיק ואילו עשיו אינו אלא רשע גמור שכל מבוקשו הוא להחטיא את יעקב ובניו, וכמו שמצינו להאר"י הקדוש שכתב שעשיו הוא הוא היצר הרע, ולכן יצחק הטמין בדבריו לעשיו רמז את אשר יעשה עמו באחרית הימים אם ינסה לרמות את יעקב ובניו ולהציג בעיניהם עבירות כמצוות, ורמז לו זאת במה שאמר לו: "ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך" (כו, מ), ונרמזו הדברים באופן זה, כי הנה אם תשתדל להחטיא את יעקב ובניו על ידי שתפתה אותם לעבור עבירות ולא תסתיר היותך "יצר הרע", בזה אתה מקיים את התפקיד שהטיל עליך הקב"ה, ואינך חוטא להקב"ה הנקרא "אח" לעושי רצונו, אלא אדרבה – "על חרבך תחיה ואת אחיך תעבד", שכאשר תלחם עם יעקב בחרבך, ויעקב יהיה מודע שהוא במלחמה אתך, אף אתה נקרא עובד ה'.

אולם הוסיף יצחק והזהיר את עשיו, כל זה רק אם תנסה לפתות את יעקב בדמות של עבירה ממש, שזהו תפקידך בעולם הזה, אך "והיה כאשר תריד", כלומר, אם תנהג בעורמה ותתחפש ליצר טוב, באופן שתצבע את העבירה כמצוה, ובכך אתה מוסיף מצוה על התרי"ג מצוות, ונמצא שיש תרי"ד מצוות, וזהו "כאשר תריד" שתגרום שיהיו תרי"ד מצוות, דע לך כי בכך אתה מועל בשליחותך, ואינך מקיים את המשימה אותה הטיל עליך הקב"ה, ואז תקיים בעצמך "ופרקת עלו מעל צוארך" ותסיר מעליך את עול השליחות שהטיל עליך הקב"ה.